Leidraad
‘Doorontwikkeling Participatie’

Informeren & reflecteren

Doorontwikkeling Participatie

Agenda

Toelichting op de leidraad
Positie & visie.

Kader geeft ons handvat
Proces voor opzet en uitvoering participatie.

In gesprek over participatie
Wat vindt u belangrijk c.q nodig voor goede participatie.

Leidraad

‘Doorontwikkeling Participatie’

Het deelnemen van de samenleving
is ons uitgangspunt

Het deelnemen van de samenleving
is ons uitgangspunt

Participatie

Ons uitgangspunt

Organisatieontwikkeling

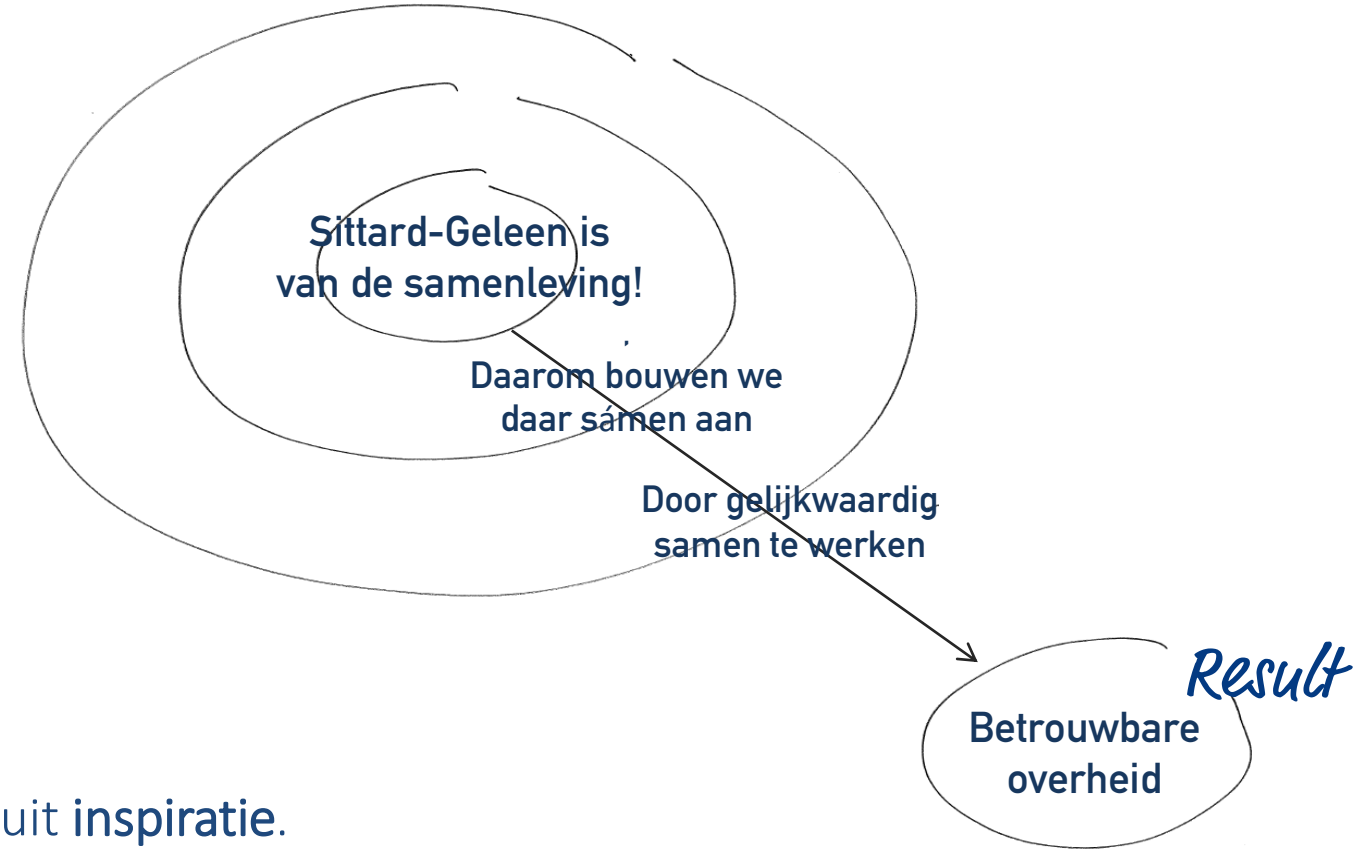
Van buiten naar binnen werken

- Inwoners laten meepraten, meedoen en samenwerken was reeds kernwaarde in de **Kadernota 2015**.
- Doorontwikkeling via o.a. **Samen Duurzaam** en **Toekomstvisie 2030**, **maatschappelijk contract** en **coalitieakkoord 2022**.
- Leerervaringen met actuele **participatieve processen** zoals Omgevingsvisie & Omgevingswet en Trots op onze Tuin.

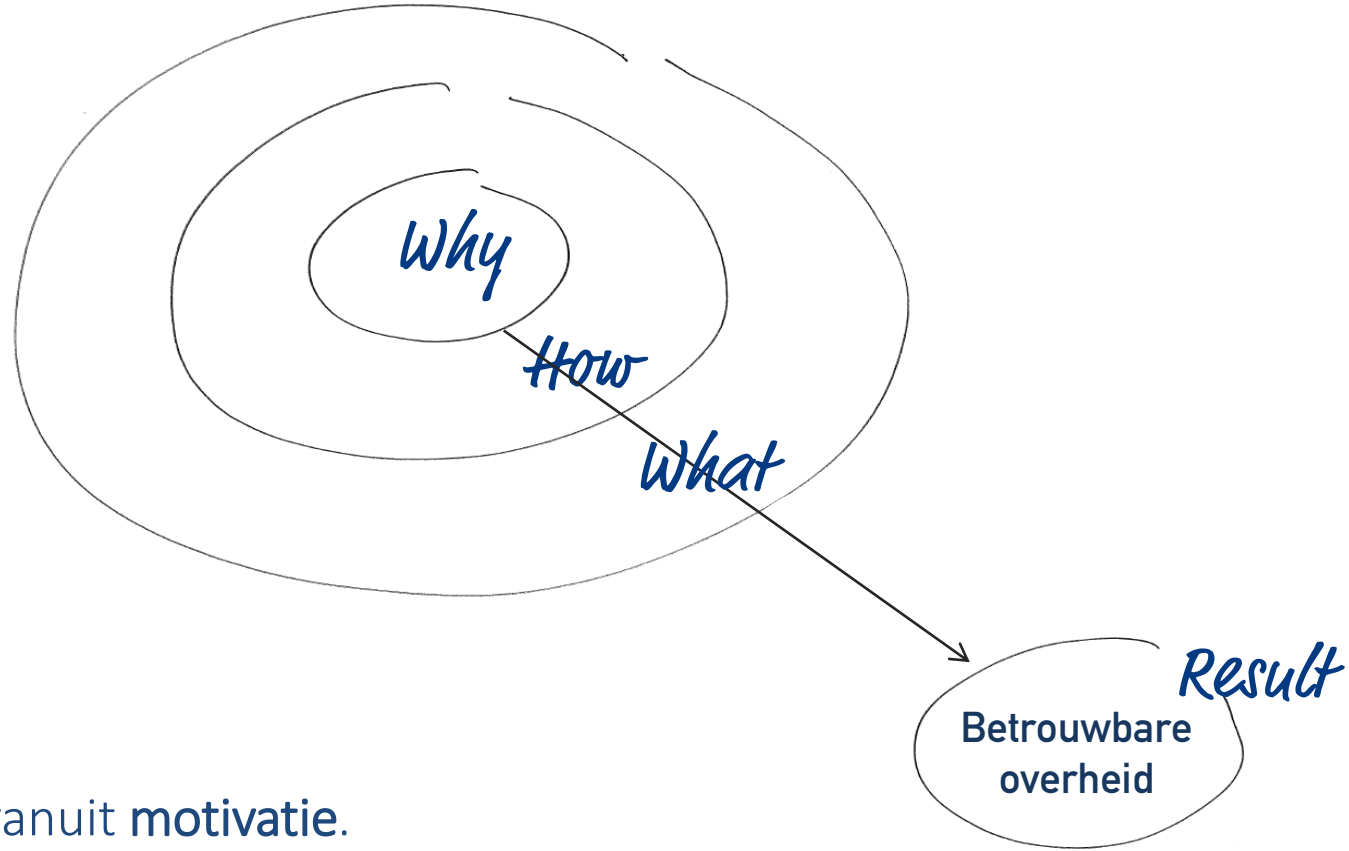
Zo doen we dat! Al jaren.

Vanuit **inspiratie**.

Vanuit **inspiratie**.

En vanuit **motivatie**.

Participatie

Ons uitgangspunt

Organisatieontwikkeling

Van buiten naar binnen werken

Organisatie brede kijk naar hoe wij de samenleving bij opgaven betrekken.

En hoe wij als gemeente willen bijdragen.

Als **startpunt** voor de participatie.

Zo doen we dat

Participatie

Concept!

- *We willen* als gemeente gelijkwaardig samenwerken en beslissen met inwoners, organisaties en bedrijven in Sittard-Geleen.

  We staan daarbij open voor vernieuwing, stellen ons dienstbaar op en nemen waar nodig verantwoordelijkheid. Essentieel bij gelijkwaardig samenwerken en beslissen is het respect voor elkaars rollen en bevoegdheden.

Inwonersparticipatie is in deze visie niet langer een eenmalige actie. Het evolueert naar een doorlopende samenspraak met de samenleving, een investering in de lange termijn *relaties*.

In relatie

Participatie

Concept!

- In onze relatie maken we ook duidelijk wanneer wij denken dat er geen **ruimte** is voor deelneming. Per maatschappelijke opgave bepalen we onze rollen.
- We zijn een **participatieve gemeente.** Uit de variëteit van participatievormen bepalen we samen met de samenleving passende werkwijze voor samenwerken.
- We werken samen in een **lerend netwerk**: Door samen te werken als samenleving benutten we de aanwezige kracht en creativiteit.
- We **voeren samen uit**, in gedeelde verantwoordelijkheid: Soms voert de gemeente beleid zelf uit, veel vaker zal dat samen met of door de andere partners gebeuren. Daarnaast wil de gemeente initiatiefnemers van ideeën en voorstellen waar nodig ondersteunen, zonder dat zij het initiatief overneemt.

Met principes

Participatie

1. De maatschappelijke opgaven die participa
   zijn in lijn met de doelen van de samenlevi
2. De maatschappelijke opgave doet er toe e
   zonder participatie is effect niet mogelijk o
3. De basishouding bij uitvoeren maatschapp
   samenwerken inwoners, organisaties, bed
4. De vorm en organisatie van de participatie
   samen met de samenleving bepaald.
5. De inzet van de gemeentelijke medewerkers en bestuurders voorziet in een gelijk en transparant speelveld (gelijkheid).

1. Verzegelen participatie
   (leidraad - methode – verordening)
2. In samenspel
   (inwoners, organisaties, bedrijven én gemeente)
3. Breed & integraal
   (sociaal, fysiek, economisch, ecologisch)
4. Andere rolopvatting
   faciliteren samenspel
   inwoners, organisaties en bedrijven

Participatie

Ons uitgangspunt

Organisatieontwikkeling

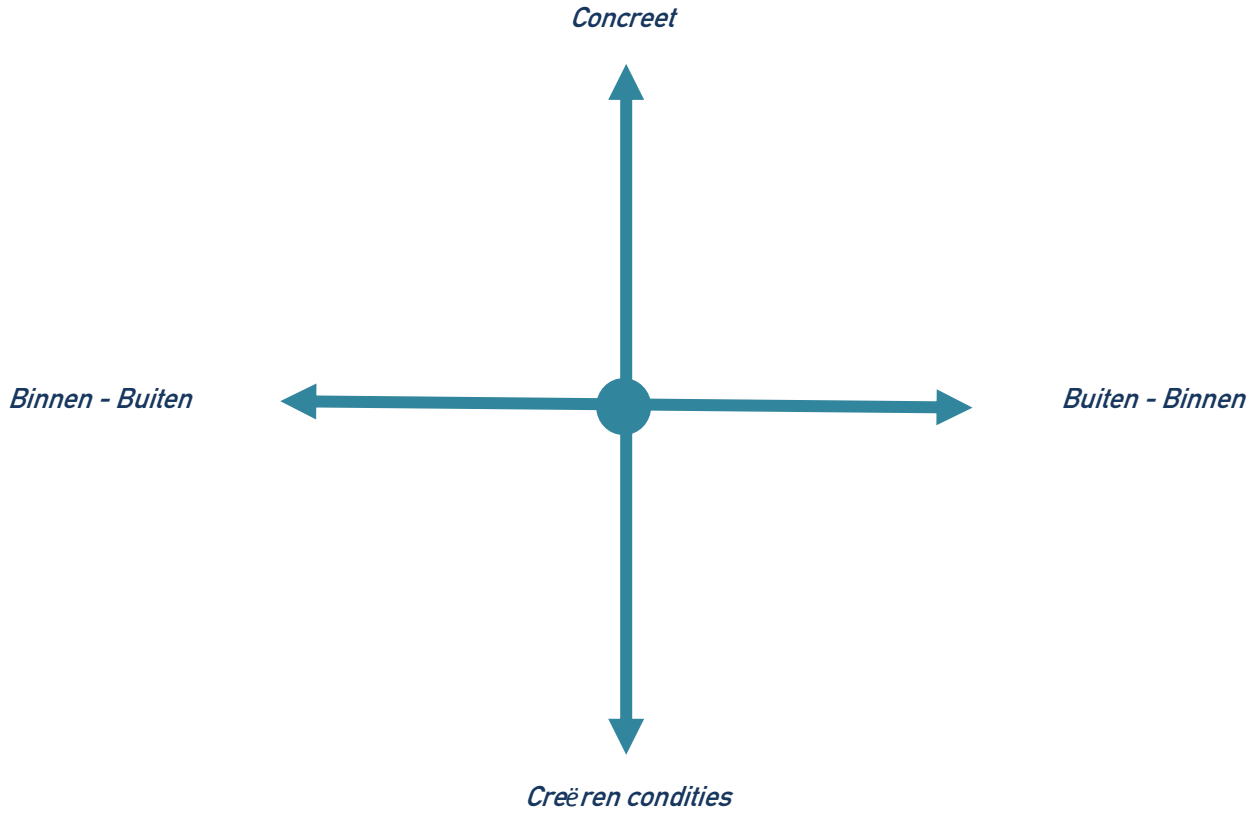
Van buiten naar binnen werken

Bij opgaven vanuit de gemeente volgen we de leidraad.

Bij participatie van derden stimuleren en faciliteren we dat, maar nemen niet over.

Geeft houvast aan **rollen** en **invloed**.

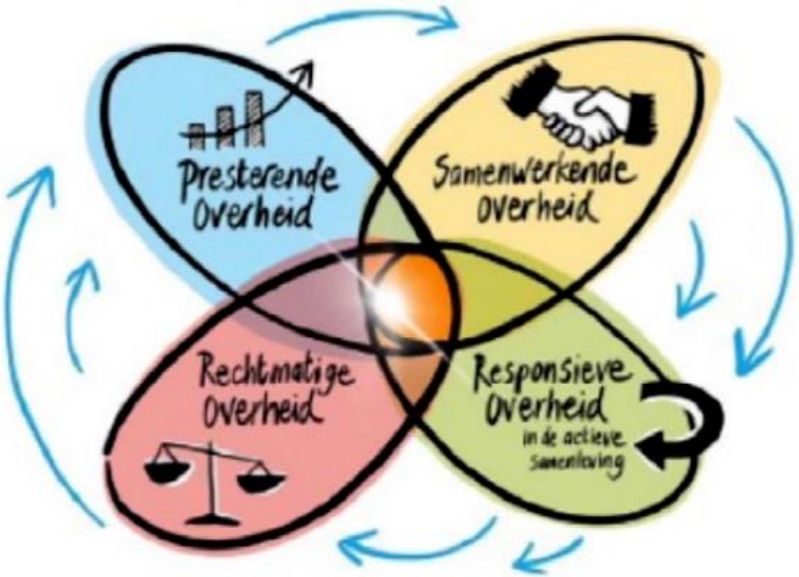

Sturing en doel van sturing

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

Concreet

Binnen - Buiten

Buiten - Binnen

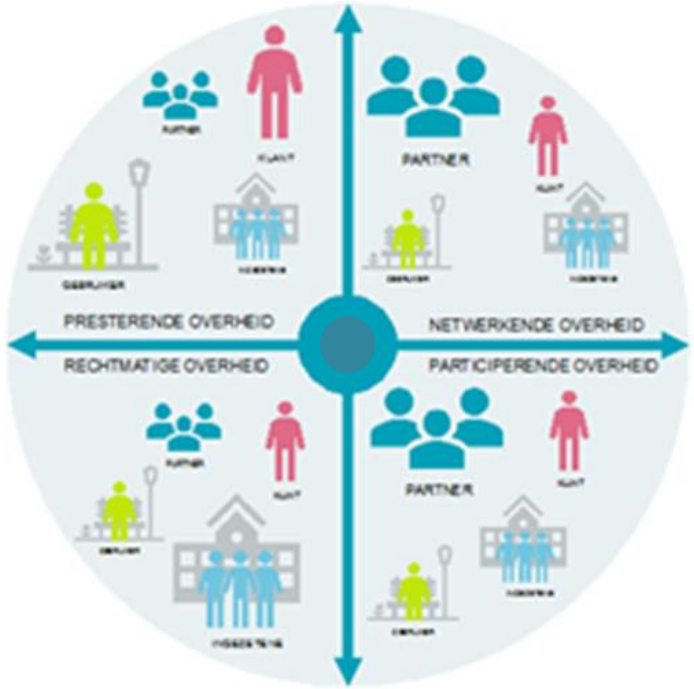
Creëren condities

Continu veranderende relatie

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

Concreet

Binnen - Buiten

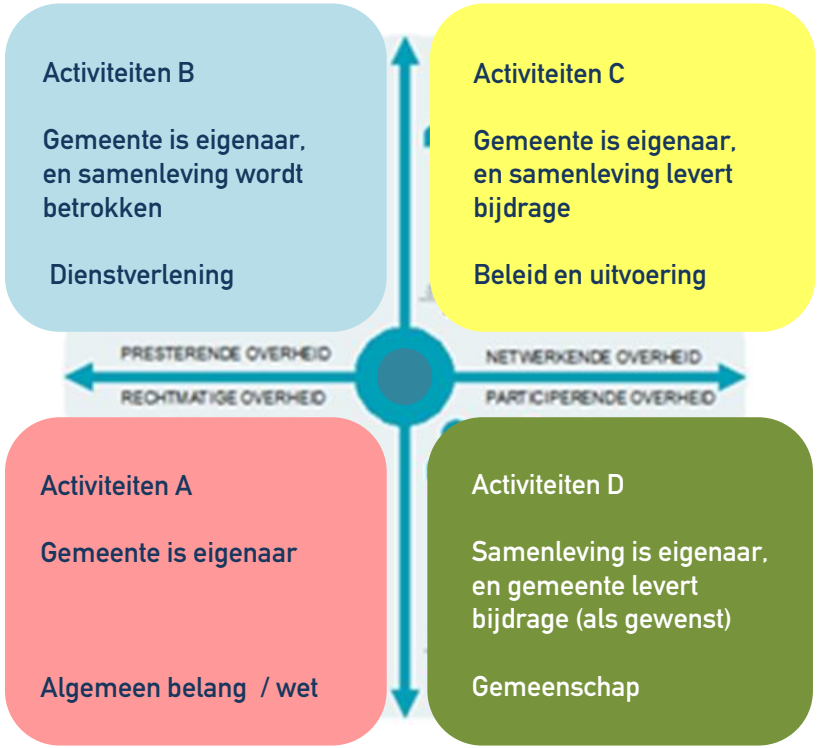

Buiten - Binnen

Creëren condities

Rollen in samenleving: partner, klant, ingezetene

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

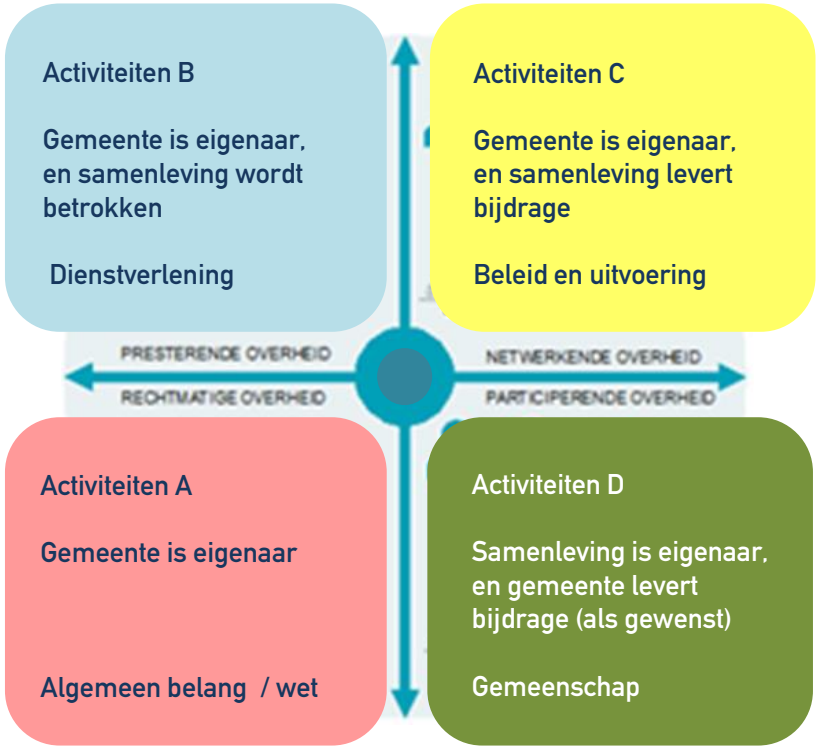

Participatieruimte

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

Adviseren

Samenwerken

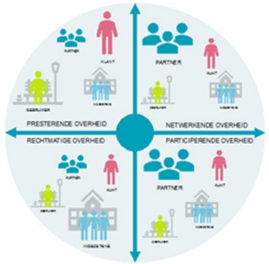

Informeren / raadplegen

(Mee)beslissen

Wat doen we met de uitkomsten?

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

- Bij wet uitgesloten.
- Uitvoering van regelingen van hogere overheden, waarbij geen ruimte om eigen afwegingen te maken.
- Als dermate spoedeisend dat de uitkomst van de participatie niet kan worden afgewacht.

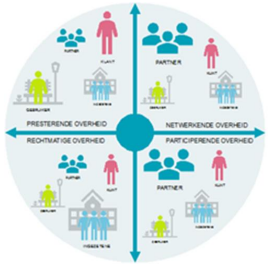
Activiteiten A	Activiteiten B	Activiteiten C	Activiteiten D
Gemeente is eigenaar	Gemeente is eigenaar, en samenleving wordt betrokken	Gemeente is eigenaar, en samenleving levert bijdrage	Samenleving is eigenaar, en gemeente levert bijdrage (als gewenst)
Algemeen belang / wet	Dienstverlening	Beleid en uitvoering	Gemeenschap

- Participatie -

Geen / beperkt

Hoog

VOORBEELD

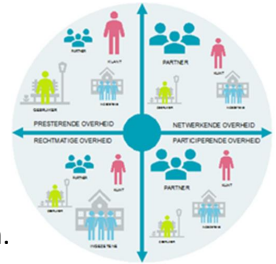
- Hoe we de dingen doen;
  vooral processen, houding en gedrag.
- Omgeving is klant, ingezetene, gebruiker, partner.
- Omgeving wordt betrokken bij de inrichting
  processen, houding en gedrag.

Activiteiten A	Activiteiten B	Activiteiten C	Activiteiten D
Gemeente is eigenaar	Gemeente is eigenaar, en samenleving wordt betrokken	Gemeente is eigenaar, en samenleving levert bijdrage	Samenleving is eigenaar, en gemeente levert bijdrage (als gewenst)
Algemeen belang / wet	Dienstverlening	Beleid en uitvoering	Gemeenschap

- Participatie -

Geen / beperkt *Hoog*

VOORBEELD

- Wat we doen;
  o.a. doelen, beleid, plannen, projecten.
- Omgeving is partner.
- Omgeving participeert gelijkwaardig.

Activiteiten A	Activiteiten B	Activiteiten C	Activiteiten D
Gemeente is eigenaar	Gemeente is eigenaar, en samenleving wordt betrokken	Gemeente is eigenaar, en samenleving levert bijdrage	Samenleving is eigenaar, en gemeente levert bijdrage (als gewenst)
Algemeen belang / wet	Dienstverlening	Beleid en uitvoering	Gemeenschap

- Participatie -

Geen / beperkt *Hoog*

VOORBEELD

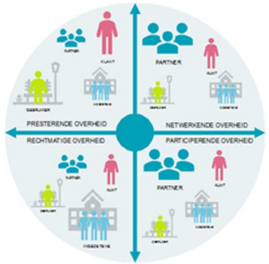
Motivatie wel/niet

Participatie is uitgangspunt,
Indien waardevol.

Check op: *moet* het, *kan* het,
is er *behoefte* (impact vs acceptatie).

PvA (nota) participatie:

1. Doel van participatie.
2. Ruimte van invloed.
3. Kaders (afwijkend van generieke vooraf).
4. Invulling samenwerken.
5. Invulling (mee)beslissen.

Activiteiten A

Gemeente is eigenaar

Algemeen belang / wet

Activiteiten B

Gemeente is eigenaar, en samenleving wordt betrokken

Dienstverlening

Activiteiten C

Gemeente is eigenaar, en samenleving levert bijdrage

Beleid en uitvoering

Activiteiten D

Samenleving is eigenaar, en gemeente levert bijdrage (als gewenst)

Gemeenschap

- Participatie -

Geen / beperkt

Hoog

Participatieruimte

In context van de rollen en taken van de gemeente (indicatief)

Leidraad
Geeft ons handvat

Zo doen we dat

Participatie organisatiebreed

- Doorontwikkeling participatie (leidraad)
  Zo doen we dat in Sittard-Geleen!

  Participatiekader
  Definiëren van de samenwerking.

  Participatieverordening
  Verankeren.

Zo doen we dat

Participatie organisatiebreed

Onze inzet

Concept!

Proces voor participatie

Stap 1. Bepalen haalbaarheid participatie.
Stap 2. Aangeven participatieruimte.
Stap 3. Inrichten participatieaanpak.
Stap 4. Uitwerken participatiemiddelen.
Stap 5. Na de participatie.

In gesprek over participatie

Participatie. Ons uitgangspunt

Aan de slag

Is deze organisatiebrede kijk op participatie herkenbaar?

Wat wordt gemist?

Wat moeten we verlaten?

Etc.

In overleg! De opbrengst van de themabespreking levert input om de leidraad ‘Doorontwikkeling Participatie’ verder aan te scherpen.

Participatie. Zo doen we dat!

In overleg

Vraagstelling:
‘Wat vinden wij belangrijk c.q nodig voor goede participatie’?

Zet ‘de pet op van…’:

1. organisaties in onze omgeving
2. de inwoners
3. een raadslid

Participatie. Zo doen we dat!

In overleg

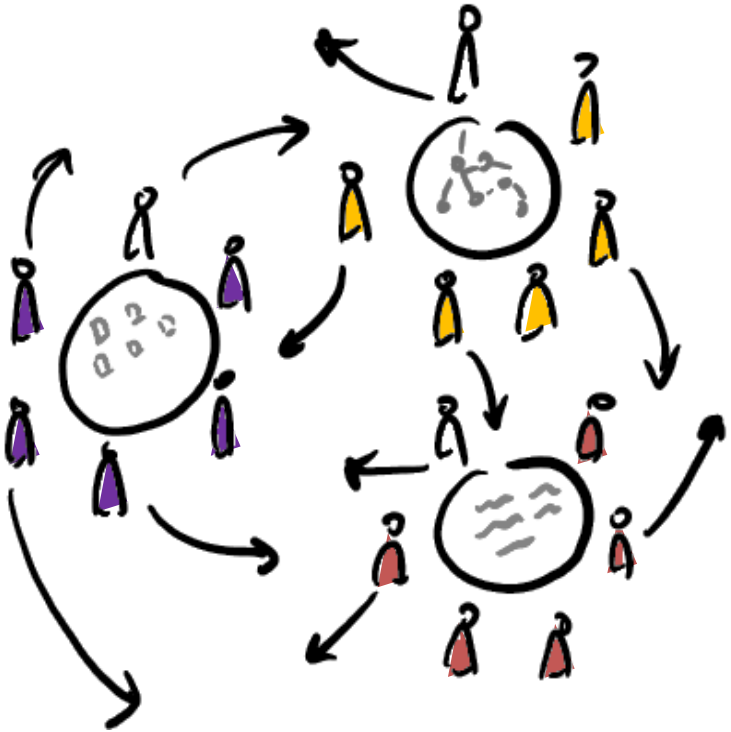
We verdelen ons over 3 overlegtafels

Tafelheer /-vrouw

(bevraagt ook als ‘initiatiefnemer van een opgave’)

Wisseling van tafels

(10 minuten)

Iu gesprek

Doorkijk

vervolg

Iuput voor leidraad

wat ?

Wat ophalen met wie? Etc

waarom ?

Wat daarmee bereiken? Etc

hoe ?

Proces en uitvoering? Etc

Afspraken vervolg

Leidraad Dooroutwikkeling Participatie

- Sept / okt / nov — Uitwerken en raadsvoorstel.
- 16 november — Themasessie Raad (reserve).
- 23/30 november — Rondes.
- 13/14 december — Raad.

Bedankt

Aantekening

In overleg

Vraagstelling aan tafel

- Welke pet heb je op…?
  - Wat zijn dan je belangen & behoeftes?
  - Wat zijn dan mogelijke doelen met participatie?
  - Wat verlang je dan van het proces?

- Wat zijn je ‘give & takes’ in het participatieproces
  - Wat heb je nodig? Van de andere groepen?
  - Wat heb je te bieden aan de andere groepen?

In overleg

Proces voor participatie (=kader) en mogelijke vragen

Stap 1. Bepalen haalbaarheid participatie.

Is het onderwerp geschikt? impact groot genoeg? ruimte voor opties, voldoende?

Stap 2. Aangeven participatieruimte.

Wat doen we met uitkomst: raadplegen? advies vragen? samenwerken? meebeslissen?

Stap 3. Inrichten participatieaanpak.

Doel van participatie, ruimte voor invloed, wat zijn kaders, hoe gaan we samenwerken?

Stap 4. Uitwerken participatiemiddelen.

De manier van participatie; methoden, werkvormen, communicatie-instrumenten?

Stap 5. Na de participatie.

Hoe ordenen van uitkomsten? toets uitkomsten? wat als geen consensus?

Participatie in de wet

Verankering van onze positie en visie

Wet Versterking participatie op decentraal niveau

- Scope: Organisatiebreed
- Opstellen van participatieverordening (uitbreiding van inspraakverordening)
- Uitdaagrecht borgen
- Juridische verankering van participatiebeleid

Datum: nog onbekend, verwachting ’24

Omgevingswet

- Scope: Participatie m.b.t fysieke leefomgeving
- Opstellen van participatiebeleid i.r.t. kerninstrumenten (omgevingsvisie, -programma, -plan, -vergunning)
- Bij vergunningverlener altijd vragen of er is geparticipeerd.
- In sommige (aangewezen) gevallen ook verplichte participatie.

Huidige datum: 01/01/24

Participatie in de wet

Verankering van onze positie en visie

- Inwoners kunnen, naast een bijdrage aan het proces dat aan de besluitvorming vooraf gaat (voorbereiding), een waardevolle bijdrage leveren in andere fasen van het beleidsproces (uitvoering, evaluatie).
- Artikel 150 Gemeentewet wordt hierop gewijzigd: Aanvulling m.b.t. de wijze waarop samenleving bij de voorbereiding, + uitvoering en evaluatie wordt betrokken

Datum: nog onbekend, verwachting ’24

Casus op tafel

Ontwikkelen en realiseren van een nieuwe gemeenschaps-accommodatie in de wijk

Casus op tafel

Een leegstaand, vrijvallend schoolgebouw in een dorp herinvullen.

Casus op tafel

Een strategische huisvestingsplan voor het onderwijs in Sittard-Geleen opstellen (beleid).

Casus op tafel

Het ontkluizen van een beek in een woongebied en het daarbij inrichten van de openbare ruimte.